

ممدوده: سیهوی از ابتدای نواسخ تا اول باب استخجال

۱. کدام گزینه، تمامی مثال‌های آن، فعل ناقص یا ملحق به فعل ناقص‌اند؟

- ا. باتَ بمعنی أقام لیلاً - زال بمعنی انفصل
- ب. أمسى بمعنی دخل فی المساء - زال بمعنی انفصل
- ج. رَجَعَ بمعنی صارَ - أصيَحَ بمعنی دخل فی الصَّباح
- د. صارَ بمعنی تحوَّل - قعد بمعنی جلس

۲. با توجه به احکام «ما شبیه به لیس» کدام گزینه غلط است؟

- ا. ﴿مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا﴾
- ب. ما طعامکَ زیدُ آکِلٌ
- ج. ما قائمَ زیدٌ
- د. ما زیدٌ قائماً لکن قاعداً
۳. کدام گزینه صحیح است؟

- ا. جائزُ رفَعکَ علی منصوبِ «إنَّ» مطلقاً أى بلا شرطٍ
- ب. «ما» التي فی «إنما» كافة و لیست بزائدة
- ج. أُلحِقَتِ بِ«إنَّ» المكسورة «أنَّ» المفتوحة باتفاق بلا شرط مطلقاً
- د. و إن تخفَّفَ «أنَّ» المفتوحة لا يبطل عملها

۴. کدام گزینه غلط است؟

- ا. ما لباع إذا بنى للمفعول قد یری لنحو حبٍ
- ب. باتفاق من جمهور النحاة قد ینوب عن الفاعل المفعول الثانی من باب کسی إذا لم یکن لبس
- ج. ما سوى النَّائب عن الفاعل ممَّا علَّقوا بالرافع إنصب إن لم یکن جاراً و مجروراً
- د. در مثال «جعل الله ليلة القدر خیراً من ألف شهر» اگر «جعل» مجهول شود، «خیراً» نمی تواند نائب فاعل شود

تشریحی

۱. شرایط نائب فاعل شدن ظرف و مصدر را همراه با مثال بنویسید.

* أمّا أنتَ برّاً فاقترَب.

۲. اصل مثال را همراه با تغییرات بنویسید. ب. در چه مواردی حذف کان و اسم آن زیاد کاربرد دارد؟

۳. در مثال‌های زیر، همزه مکسور است یا مفتوح؟ چرا؟

- ا. ﴿... مَا أَنْتُمْ مَفَالِحُهُ...﴾
- ب. ﴿حَمَّ * وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ * إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ...﴾
- ج. خرجت فإذا أنك قائمٌ
- د. مررتُ برجلٍ أَنَّهُ فاضلٌ

۴. حکم اعراب اسم‌های مشخص شده را همراه با دلیل بنویسید.

ا. لا رجلَ ظریفٍ فی الدَّار:

ب. لا رجلٍ فیها ظریف:

۵. تعلیق و الغاء را تعریف کرده، بر مثال‌های «إنَّ المحبَّ علمتُ مصطبراً» و «علمتُ لا زیدُ عندک و لا عمرو» تطبیق دهید.

* یرفع الفاعل فعل اضمرًا تارةً جوازاً ... و تارةً وجوباً ...

۶. با توجه به عبارت، دو مورد جوازی و یک مورد وجوبی اضمار عامل رافع فاعل را همراه با ذکر مثال بنویسید.

۷. سه مورد از موارد وجوبی تقدیم فاعل بر مفعول را ذکر کرده، برای دوتای آنها مثالی بنویسید.

۸. آیا وصل «ما» زائده به حروف مشبیه بالفعل باعث بطلان عمل آنها است؟ چرا؟ همراه با ذکر مثال توضیح دهید.

۹. ا. دو احتمال از احتمالات ترکیبی موجود در «فِي صُحُفٍ» در آیات «كَلَّا إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ * فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ * فِي صُحُفٍ مُّكْرَمَةٍ * مَرْفُوعَةٍ...» را بنویسید.

ب. کلمه «تَذْكِرَةٌ» را تجزیه کنید.